

Eerherstel voor 'dienstweigeraars' is een eerste stap

De Nederlandse regering heeft een grote stap gezet in de omgang met haar koloniale verleden. Drie Nederlandse militairen die in 1947 werden vervolgd en veroordeeld voor hun weigering een kampong plat te branden, zijn in mei eindelijk gerehabiliteerd. Hun eerherstel volgde op een jarenlange strijd door nabestaanden. De drie mannen zijn inmiddels al overleden.

De regering ontkende lange tijd dat er misdaden hadden plaatsgevonden, weigerde haar verleden volledig onder ogen te komen met het 'de-tijdgeest-van-toen'-argument of door te wijzen op de gevoelens die leefden bij de Indië-veteranen. Pas in de laatste jaren is er een werkelijke kentering op gang gekomen in de erkenning en het besef van de aard van het Nederlandse optreden in Nederlands-Indië, en volgden er oprechte excuses van toenmalig premier Mark Rutte voor 'het stelselmatige en wijdverbreide extreme geweld'. Het eerherstel voor de militairen past in die ontwikkeling.

Maar het mag niet blijven bij het eerherstel van de drie ex-militairen. Er zijn meer Nederlanders die zich hebben verzet tegen de koloniale oorlog in Nederlands-

De aarzelende houding van de regering past meer bij die van een verbitterde verliezer

Indië en die gedurende hun leven een hoge prijs betaalde voor hun verzet.

Zoals excuses en erkenning van de in Nederlands-Indië begane zonden passen bij een volwassen land dat afstand neemt van zijn koloniale geschiedenis, zo getuigt de terughoudendheid van de regering om eerherstel te verlenen aan alle dienstweigeraars van een zekere kleinzieligheid. Daarbij zij opgemerkt dat hun motieven varieerden, van religieus tot pacifistisch, tot bezwaar makend tegen bepaalde militaire bevelen toen ze eenmaal in dienst waren. De regering heeft kennelijk nog altijd moeite te erkennen dat hun geweten afweek van de tijdgeest van toen. Zo'n houding past meer bij die van een verbitterde verliezer.

Laat duidelijk zijn dat eerherstel van de dienstweigeraars geen afbreuk doet aan de waardering voor de veteranen. Zij dienden hun land naar eer en geweten. Het is de regering die blaam treft dat zij militairen stuurde naar een verkeerde oorlog en die voerde met verkeerde methoden, en niet degenen die haar bevelen volbrachten of weigerden.

Nederland heeft alle reden om trots te zijn op dat het zulke moedige mensen heeft voortgebracht als de dienstweigeraars. Eerherstel verlenen aan hen zou dan ook geen grote morele inspanning moeten vergen, zeker niet na meer dan zeven decennia.

Tot slot zou Nederland eerherstel moeten overwegen aan de man die niet alleen dienst weigerde, maar ook de wapens opnam tegen het koloniale Nederland: de als landverrader beschouwde en behandelde Poncke Princen (1925-2002). Dan zou Nederland pas echt afrekenen met dit deel van het koloniale verleden.

Het commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteurs